Kako možete pomoći?

- Nikada ne unosite bilje, sjeme, cvijeće, voće ili povrće na nezakonit način u svoju zemlju.
- Želite li unijeti bilje u svoju zemlju, kontaktirajte lokalne vlasti za zaštitu zdravlja bilja, da biste saznali šta sve možete učiniti na zakonit način.
- Ako sa sobom nosite bilje, sjeme, cvijeće, voće i povrće, prijavite to carinskom službeniku.

Za više informacija:

Uprava Bosne i Hercegovine za zaštitu zdravlja bilja
Adresa: Maršala Tita 9a, 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina
Tel: +387(0)33/290-700
Email: infouprava@uzzb.gov.ba

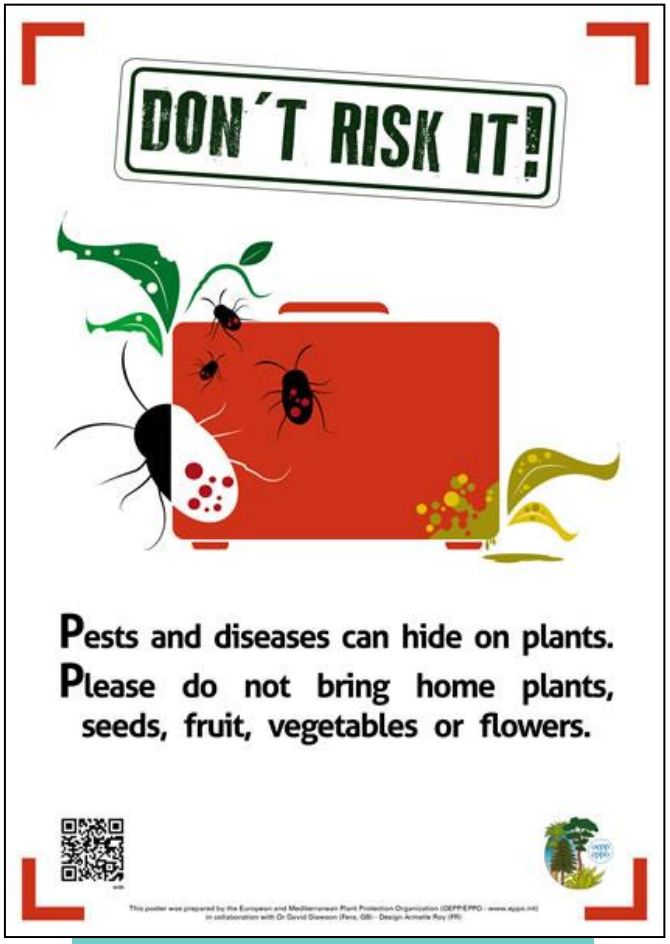
Tokom putovanja izbjegavajte donositi bilje ili druge biljne predmete kući… jer mogu skrivati štetne organizme ili bolesti.

Priprema letka:
Uprava Bosne i Hercegovine za zaštitu zdravlja bilja

U saradnji sa Evropskom i mediteranskom organizacijom za zaštitu bilja (engl. European and Mediterranean Plant Protection Organization OEPP/EPPO – www.eppo.int)

Štampanje letka finansira Evropska unija kroz twinning projekt EU4FITO-BIH.

Pomozite nam zaštititi naše usjeve i prekrasnu prirodu od štetnih organizama i bolesti bilja

I biljke mogu oboljeti!

Biljke se mogu razboljeti, baš kao i ljudi i životinje. Biljke mogu oboljeti od bolesti uzrokovanih virusima, bakterijama ili gljivama. Mogu ih napasti veliki ili mali štetni organizmi, kao što su insekti, grinje ili nematode. U posljednje vrijeme zabilježen je porast broja novih štetnih organizama i bolesti koje se unose u područja u kojima ranije nisu bili prisutni. Mnoga od njih mogu se povezati sa brzim porastom razmjene u međunarodnoj trgovini i velikim brojem putovanja.

Unošenje novih štetnih organizama i bolesti bilja može ugroziti ekonomiju i biodiverzitet

Iako mogu izgledati zdravo, postoji mogućnost da su štetni organizmi i bolesti već zahvatili bilje, sjeme, cvijeće, voće i povrće. Ovo je također moguće na tlu uz koje se veže korijenje. Prilikom unošenja bilja iz različitih dijelova svijeta, može se desiti da u svoju zemlju nehotice unesemo nove štetne organizme i bolesti. Jednom uneseni u novu sredinu, neki od ovih stranih štetnih organizama i bolesti mogu uzrokovati ozbiljne ekonomske gubitke u poljoprivredi i šumarstvu, te ugroziti biodiverzitet. Ranije se za ovaj fenomen unošenja u Euromediteranski region uzimao primjer plamenjače krompira (engl. *potato late blight*) i holandske bolesti brijesta (engl. *Dutch elm disease*).

Na snazi su državni i međunarodni propisi

Zakon o zaštiti zdravlja bilja usvaja se da bi se zaštitila poljoprivreda, šumarstvo i životna sredina. Ovo je razlog zbog kojeg se mnoge biljke i biljni proizvodi ne smiju prevoziti bez službenog odobrenja (npr. sjeme, povrće, voće ili rezano cvijeće). Ako namjeravate prevoziti i/ili unositi bilje, najprije se uvjerite da ne kršite propise, tako što ćete prvo kontaktirati službe za zaštitu zdravlja bilja u svojoj zemlji.

Opasni 'putnici'

Crvenovrata strizibuba (lat. *Aromia bungii*, engl. *Redneck longicorn beetle*):
prelijepa… ali može ubiti stabla koja su nam važna.

Foto: R. Griffo, E. Ucciero , Služba za zaštitu bilja, regija Kampania (IT)

Borova kornjača (lat. *Toumeyella parvicornis*, engl. *Pine tortoise scale*):
iz Amerike… velika prijetnja za domaće vrste bora.

Foto: R. Griffo, Služba za zaštitu bilja, regija Campania (IT)

Opasna bakterija za naše povrće (*Ralstonia solanacearum*) –može se kriti u krompiru koji nosimo sa sobom

Foto: Web-stranica EPPO-a

Zaštitimo bilje

Ciljevi ovog letka su:

- Podići svijest među putnicima koji putuju izvan svoje zemlje o rizicima od prometa bilja;
- Ohrabriti svakoga da učini ono što može da bi se zaustavilo širenje novih štetnih organizama i bolesti;
- Pojasniti plakat „Ne rizikuj", koji je trenutno postavljen u aerodromima i morskim lukama.

Uzdržavanjem od prometa bilja, sjemena, voća, povrća i cvijeća tokom vaših putovanja izvan zemlje, pomažete zaštiti naše usjeve i prekrasnu prirodu od opasnih štetnih organizama i bolesti bilja. Također možete pomoći tako što ćete širiti ovu poruku među svojim prijateljima i članovima porodice.

